

FAKÜLTEMİZDE VETERİNER HEKİMLİĞİN 144. YILI
KUTLANDI

Türk Veteriner Hekimliği Öğretiminin 144. Yıldönümü nedeniyle A.Ü. Veteriner Fakültesi Konferans Salonunda düzenlenen törene seçkin davetli kitlesi, öğretim üyeleri ve öğrenciler katılmışlardır. Bu törende A.Ü. Veteriner Fakültesi Dekanı Sayın **Hüseyin K. URMAN**, Ankara Üniversitesi Rektörü Sayın **Tarık SOMER**, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim Üyesi ve Ankara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu Müdürü Sayın **Ferruh DİNÇER** ve 5. sınıf öğrencisi **Serdar ÇAKIROĞLU** birer konuşma yapmışlardır. Bu konuşmalar aşağıda sunulmuştur.

Sn. Dekan Prof. Dr. H. Kerim URMAN'ın Konuşması

*Sayın Rektör,
Sayın Davetliler,
Kıymetli Meslekdaşlarım,
Sevgili Öğrenciler,*

Türkiye'de Veteriner Hekimliği Öğretim ve Eğitiminin 144 üncü Yıldönümü törenine katılmakla bize şeref veren seçkin misafirlerimize teşekkürlerimi arz ederim.

1986 Yılı bizler için ayrıca iki önemli olayın yıldönümlerini içermektedir. Bunlardan biri üyesi olmakla iftihar ettiğimiz Ankara Üniversitesinin kuruluşunun 40 ıncı yıldönümü ve diğeri de Türk insanının sosyal ve hürriyet yönünü haykıran vatan şairi ve meslekdaşımız Mehmet Akif'in ölümünün 50. yıldönümleridir. Veteriner Öğrenci Derneği tarafından 1951 yılında Ankara Veteriner Fakültesi bahçesine dikilen ve yanılmıyorsa Türkiye'nin ilk ve tek anıtı O'nu ve hatırasını ebedileştirmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde batılılaşma reform hareketleri içinde ve hüküm süren salgın hastalıkların önlenmesi için Veteriner Hekimliği eğitiminin önemi ve organize edilmesi gerekçesi ile 1842 yılında İstanbul'da bir Veteriner Okulu eğitime açılmıştı. Bu okul 1933 yılında Fakülte statüsünde Başkent Ankara'ya taşınmıştır.

Cumhuriyetin ilanı ile her alanda birden başlatılan sür'atli reform hareketleri içinde büyük önder ATATÜRK'ün tarıma verdiği önem ve örnekler hepimizce çok iyi bilinmektedir. İşte bu büyük ve heyecan dolu inkılaplar dönemine rastlayan Cumhuriyetimizin 10. yılında Türk tarımının zayıf ve içine kapalı ve verimsiz geleneksel yapısını değiştirecek bilgi ve aydınlı elemanları yetiştirmek için, Alman bilim adamlarının katkısı ve öğretim programlarında yapılan köklü değişikliklerle Balkanların en modern Orman-Veteriner ve Ziraat Fakültelerini bir kampüste barındıran ve Üniversite statüsünde faaliyet gösteren bir eği-

tim kurumunun 30 Ekim 1933 tarihinde zamanın Başvekili rahmetli İsmet İnönü tarafından Ankara'da "YÜKSEK ZİRAAT ENSTİTÜSÜ" adı altında öğretime açılması bu heyecanlı hadiselerden birini oluşturmuştur. Bu model Kurum, Türk Yüksek Öğretiminin modernleşmesinde önemli bir aşamadır ve çağdaş bilim metotlarının benimsenmesinde ve uygulanmasındaki kararlılığı göstermiştir. Rektör ve Dekanlarıyla bu çağdaş model Kurum esasında bugünün anlamıyla bir TARIM ÜNİVERSİTESİ statüsünde idi. Batıda ve doğuda bu tür Üniversite'lerin çoğalmakta olduğunu görüyoruz. Ülkemizde bugün mevcut olan Üniversite sayısının zamanla çoğalacağı şüphesizdir. İç ilişkileri bakımından sayısız yararları olabilecek böyle bir Kurumun Türkiye'nin uygun bir bölgesinde tekrar denenebileceği inancındayım.

Veteriner Fakültesi 1948 yılında Ankara Üniversitesi ailesine katılmıştır. Başlangıcından bugüne, akademik ve idari faaliyetleriyle Fakültemizin gelişmesinde hizmetleri geçenleri minnet ve şükranla anarım. Bu yıl vefat eden değerli hocamız Prof.Dr. Turan Oğuz'a Allah'tan rahmet ve emekli olan Prof.Dr. Nevzat Güralp'e sağlıklı uzun ömürler dilerim.

Ankara Veteriner Fakültesi Ülke ihtiyaçlarını çok önceden gö-rerek yeni Veteriner Fakültelerinin açılmasında büyük çaba harcamış ve 1970 yılından bugüne değin 6 yeni Fakültenin açılmasında öncülük etmiş veya yardımcı olmuştur. Beş yıllık öğretim sürelerini tamamlayan 4 Fakülte, geçen akademik yılına göre % 18 bir artışla bu yıl toplam 362 öğrenci mezun etmiştir. Bunların 153'ü Ankara Veteriner Fakültesinin öğrencileridir ve % 92 oranında bir başarı sağlanmıştır. Bugün Türkiye'de devletin değişik sektörlerinde toplam 1807 görev yapan yaklaşık 3500 Veteriner Hekim mevcuttur. Intensif hayvancılığın önerildiği ülkemizde bu hekim sayısı yetersizdir.

Ancak, Veteriner Hekim sayısı yeni açılan Fakültelerle kısa bir süre içinde artacağı ve Ülkenin ihtiyacını karşılayacağı şüphesizdir. Bu durum karşısında 90'lı yılların profesyonel insan gücünün dengeli bir şekilde planlanmasında Devlet Planlama Teşkilatı, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ve Türkiye'de Veteriner Hekimlik eğitim ve öğretimi veren Fakültelerin işbirliği, kanımızca olumlu bir yaklaşım olacaktır.

Sayın Davetliler

Ankara Veteriner Fakültesi, kısa bir zaman dilimi içinde sayısı yediye çıkan Fakültelerin öğretim üyesi ihtiyacını sürekli olarak kar-

şılama ve karşılamaya devam etmektedir. Bir örnek vermek gerekirse son 4 yıl içinde diğer Fakültelerde görev almak üzere 25 öğretim üyemiz Fakültemizden ayrılmıştır. Biraz sonra belirteceğim üzere, birçok araştırma projelerine angaje olan Fakültemiz bu ayrılmalarla cevabı güç verilebilecek duruma düşmektedir. Bunu önlemenin çarelerinden biri, Doçentlik ve Profesörlük aşamalarına gelmiş olan genç kadronun büyük şehirlerimizde de yükselme imkanlarının sağlanmasıdır. Fakültemiz, daralan akademik kadrosuna ve yüklendiği lisans ve lisans üstü öğretim, araştırma ve topluma verdiği hizmetlere ek olarak, Uluslararası bilim platformunda kazanmış olduğu yerini ve itibarını korumak için büyük gayret sarf etmek mecburiyetinde olduğunu ve bunun için de hiç bir mazeret ileri sürülemeyeceği ve öğretim ile araştırmanın el ele giden ve birbirlerini zenginleştiren iki fonksiyon olduğu bilincindedir.

Fakültemizin bilimsel araştırma ve yayın faaliyetlerini şöyle özetleyebilirim: Ülke dışı Veteriner Fakülteleriyle 18, TÜBİTAK'ın maddi desteğiyle 8, toplam 26 adet araştırma projesi üzerinde çalışılmaktadır. Bu yıl 6 ders kitabı ve 23 adet ders notları teksiri hazırlanmıştır. İç ve Dış meslek dergilerinde tatmin edici sayıda bilimsel makale yayımlanmıştır.

Kuruluşundan beri en yüksek noktasına ulaşan öğrenci sayısı ile Fakültemizin fiziki kapasitesi zorlanmakta ve eğitimin kalitesini korumak için büyük çaba gösterilmektedir. Fakültemizin şu anda 62 öğretim üyesi, 69 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 131 öğretim elemanı ve 46'sı yabancı uyruklu olan 1061 öğrencisi vardır. Bu duruma göre öğretim üyesi / öğrenci oranı 1 / 17 gibi yüksek bir sayıya ulaşmıştır. Oysaki bazı batı ülkelerin benzeri fakültelerinde bu sayı 1 / 4 ile 6 oranındadır.

Fakültemizin lisans düzeyindeki öğretimi yanında, yeni açılan Fakültelerin müstakbel akademik kadrolarını oluşturacak lisansüstü (Doktora) düzeyinde öğretim veren bir Eğitim Merkezi, adeta lisansüstü bir okul görevini de üstlendiğini önemle ve iftiharla belirtmek isterim. Fakültemizde şu anda Doktora ve Master yapan toplam 101 öğrencinin 49'u diğer Fakültelerimizden gelen misafir araştırma görevlileridir.

Geçen yıl da belirttiğim gibi kamu-veya özel sektörde çalışacak Fakülte mezunlarımıza bir dalda uzmanlık eğitimini yaptırabilecek, bu görevi yüklenecek sorumlu bir Kurum henüz ortada mevcut değil-

dir. Oysa hatırlanacağı üzere 1967 yılına kadar Tarım Bakanlığı tarafından programlanmış olan Uzmanlık eğitimi, Fakültemiz ve Bakanlıkla yapılan işbirliği çerçevesinde Fakültemiz bünyesinde kurulan Uzmanlık Yüksek Okulu tarafından iyi bir şekilde yürütülmüştür. Tarım Bakanlığımızın bu konuda yeniden bazı hazırlıklar yaptığını biliyoruz. Bu alandaki deneyimlerimizle kendilerine yardımcı olmak tabii görevimizdir. Bugünkü Veteriner Bilimleri ve Bioteknoloji yarışına ancak iyi bir yabancı dil bilgisine sahip ve uzmanlaşmış bir insan gücü ile katılmak mümkündür. İşte, ülkemizde kamu ve özel kuruluşlar tarafından çok aranan uzman düzeyindeki bu tipteki insan-gücü bugün tehlikeli bir şekilde azalmıştır. Bu kadroyu sür'atle telâfi etmek mecburiyetindeyiz.

Sayın Davetliler

Türkiye'de Veteriner Hekimliğin Kamu ve Özel Sektördeki faaliyet alanları her geçen gün genişlemekte ve bunlara yeni konular eklenmektedir. Ülkenin evcil hayvan varlığının sağlığını korumak ve kontrol etmek, modern bir hayvan yetiştiriciliği için şartları sağlamak, insan sağlığını tehdit eden ve çeşitli hayvan türleriyle insanlara geçebilen hastalıkları kontrol altında tutmak ve halka sunulan hayvansal ürünlerin zararsız ve kaliteli olmasını ilgili kuruluşlarla birlikte sağlamak Veteriner Hekimliğin önemli faaliyet alanlarıdır. Bu görevlerin yerine getirilmesinde tedavi edici hekimlikten çok hayvan hijyenine ve özellikle koruyucu hekimliğe önem verilmelidir. Her 4 yılda bir düzenlenen XXIII üncü Dünya Veteriner Kongresinde "*Hayvansal Kaynakların Akılcı Kullanılması*" ana tema olarak seçilmiştir. Bunun yorumunu meslekdaşlarıma bırakıyorum. İnsan ve hayvanda görülen KUDUZ HASTALIĞI son günlerde gazetelerimizin aktüel konuları arasında yer almaktadır. Adeta bir kuduz aşısı fobisi, paniği yaratılmıştır. Bugüne kadar beyin dokusundan hazırlanan aşuların yerini yan etkisi asgariye indirilmiş ancak yüksek bir teknolojiyi gerektiren yeni aşuların almasının elbette yararı vardır. Ülkemizdek öpek, kedi, vahşi hayvanlar ve muhtemelen yarasalar arasında kuduz hastalığına sık rastlanmaktadır. Köpek ve kedilerin özellikle köylerimizde koruyucu olarak aşılınması ciddi bir şekilde ele alınmalıdır. Diğer taraftan, bugünkü medeni dünyada köpek ve kedilerin itlafı için çok daha insancıl metodlar vardır. Hele, hayvanların korunmasında Veterinerlerin büyük sorumluluklar yüklediği bir devirde İnsan-Hayvan bağlarını inciten ve hayvan düşmanlığını körükleyen manzaralara kesinlikle karşıyız.

Sayın Davetliler

Bakanlığımızın 1986 yılında kadrosuna yeniden 100 adet Veteriner Hekim alınması için imtihan açmış olduğunu memnuniyetle öğrendik. Ancak, Bakanlığımızın Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünün 8 adet ve büyük çapta hayvan hastalıklarıyla mücadele projesi olduğunu-ki bunların içinde insan sağlığını tehdit edebilen Tuberküloz, Brucelloz ve Paraziter hastalıklar da ver almaktadır-buna ek olarak Proje-Uygulama Genel Müdürlüğünün Hayvan ıslahı ile ilgili projeleri de dikkate alınır, alınacak Veteriner Hekim sayısının az olduğu açıktır.

Biraz önce de değindiğimiz gibi, dünyamızda bilimsel araştırmaların ve uygulamaların şaşırtıcı hızdaki gelişmelerini yakından izlemek ve toplumun ihtiyaçlarını önceliklerine göre seçmek zorundayız. Hayvancılık sorunlarının çözümünde bütün ilgili tarafların işbirliği esastır. Bu konuda en büyük sorumluluk Bakanlıkla Üniversitelerin Veteriner ve Ziraat Fakültelerine ve hatta bu alanda modern metotlarla çalışmak isteyen Özel Sektöre düşmektedir. Bugün Bakanlık-Üniversite işbirliğinin yeterli bir düzeyde olduğunu söylemek güçtür. Öğretim elemanlarının çalışma alanları yalnız laboratuvarlar değildir. Toplumun kalkınmasına yönelik çalışmalar ancak Tarım Bakanlığının işbirliği ile gerçekleşebilir inancındayım. Kurumlar arasındaki bu işbirliğinin, uygulama alanında da Hayvan Yetiştiricisi, Veteriner Hekim ve Ziraat mühendisi arasında eksiksiz bir şekilde sürdürülmesine, hayvancılığın geleceğinin garantisi olarak bakılabilir.

Ülkemizin ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı, sür'atli ve olumlu bir değişim geçirmektedir. Bu sistemin başarıya ulaşmasında, ferdi teşebbüs ve organizasyon önemli faktörlerdir. Devletin sınırlı istihdam olanakları karşısında Meslekdaşlarımız arasında özel girişimciliğin yayılmakta olduğunu memnunlukla izliyoruz.

Değerli Davetliler

Ankara'dan 35 Km. uzaklıkta 2000 dönümlük bir alan üzerinde kurulmakta olan Araştırma ve Uygulama Çiftliğimizin alt yapısının inşaatı henüz devam etmektedir. Kuruluşunda Ankara'nın dışında, bugün ise içinde kalan Fakültemiz kliniklerine hasta hayvanların getirilmesi çok güçleşmiş ve özellikle yüksek sayılara varan öğrencilerimizin klinik uygulama olanaklarını azaltmıştır. Çiftliğimizde kurulacak tam teşekküllü kliniklerle ve Bakanlığımızla müşterek olarak, Ankara'

nın çevresinde klinikler açmak için yaptığımız girişimlerle bu noksanlığımızı gidermeye çalışacağız. Bugün için, öğrencilerimiz çeşitli kurumlarda 4 hafta süre ile yaz stajları yapabilmekte ve yakınımızda bulunan Lalahan Zootekni Araştırma Enstitüsünden yararlanabilmektedirler. Öğrencilerimiz, Türkiye'nin değişen mantığı ve üretken yeni ekonomik politikası gereği daha çok bilgi ve pratiğe yönelik beceri ile donatılmalarını istemektedirler.

Modern dünyanın eğitim ve bilim hareketlerinden ve gelişmelerinden geniş ölçüde yararlanmak için dış ilişkilerimizi sürdürmeye ve genişletmeye çaba gösteriyoruz. Karşılıklı bilim alış-verişine ve çoğunluğu pratiğe yönelik araştırma projelerine dayanan bu ilişkilerin memnuniyet verici bir şekilde yürüdüğünü söyleyebilirim. Burada tek sorun yabancı dil bilgisinde ortaya çıkan zorluklardır, bunları iç ve dış dil kurslarıyla güçlendirmeye çalışıyoruz. Fakültemiz ve Hannover Yüksek Veteriner Okulu ile yedinci yılına giren ortaklık anlaşması kapsamında araştırma grupları tarafından yürütülen 17 adet araştırma projesi mevcuttur. Yeniden uzatılmış olan Hannover Ortaklık anlaşmasıyla bugüne kadar toplam 12 adet Doktora bursu temin edilmiş, son grubu oluşturan 5 araştırma görevlisi de 1 Nisan 1987 tarihinde Almanya'da doktora öğrenimlerine başlayacaklardır. Dönüşlerinde çalışmalarını devam ettirebilmeleri için kendileri gerekli laboratuvar malzemesi ile donatılacaklardır. Böyle bir doktoranın maliyeti 35 milyon Türk lirası olduğu hesap edilmiştir. Bu işbirliği çerçevesinde geçenlerde faaliyete geçen Immun-patoloji laboratuvarını bir Radioimmunessey ve bir Toksikolojik analiz laboratuvarının açılışı izleyecektir.

Edinburgh Veteriner Fakültesi ile akademik eleman değişimine dayanan bir işbirliği programımız vardır. Bu fakülte ile, ülkemizde özellikle ithal edilen kültür sığır ırklarında kayıplara yol açan tropikal Theileriosis konusunda bir araştırma projesinin hazırlıkları tamamlanmak üzeredir. Japonya Uluslararası İşbirliği Kurumu Fakültemize kısa ve uzun süreli 6 adet burs tahsis etmiştir. Tarım Bakanlığı-FAO ve Fakültemizin işbirliği ile Batı-Güney ve Doğu Anadolu şeridinde bazı exotik viral hastalıklarla ilgili epidemiyolojik bir araştırma projesi hazırlanmıştır. Bizi destekleyen tüm bu kurumlara şahsım ve Fakültem adına şükranlarımı arz ederim.

Her alanda Fakülte faaliyetlerinin iyi bir şekilde yürütülmesinde araştırma görevlilerinin gerçekten büyük payı vardır. Son zamanlarda

böyle bir kadronun oluştuğunu sevinerek ifade etmek istiyorum. Ancak bu kabiliyetli gençlerimiz için özendirici maddi tedbirlerin alınması kaçınılmaz hale gelmiştir. Ankara'da bulunan Üniversite elemanları için sosyal konut yapımı bu yöndeki sıkıntılarını bir dereceye kadar hafifletebileceğine inanıyoruz. Bugün için Ankara'da yeni başlayan bir akademik elemanın durumuna uygun bir dairenin kirasının maaşına eşdeğer olduğunu belirtmekle yetinmek istiyorum.

Sevgili Öğrenciler

Türkiye, Büyük Atatürk'ün heyecan dolu dinamik direktifleri doğrultusunda çağdaş uygarlık düzeyinden geri kalmamak için sürekli çaba göstermektedir. Yeni sosyo-ekonomik yapısıyla her alanda sür'atli bir kalkınmayı hedef almıştır. Bu kalkınmada Sizlerin de katkısına büyük ihtiyaç vardır. Birşeyler yapabilmek ve ortaya koyabilmek hayatın en mutlu ve büyüleyici yönlerinden biridir herhalde. Günümüz şartlarında önemi her gün artan çok yönlü ve gerçekten pahalı eğitimlerden birini sürdürmekte olan Sizler, mesleki sorumlulukların bilinci içinde hazırlanmanız, çalışkan ve girişimci fertler olmanız bu ülkenin beklediği tek karşılıktır. Hocalarınız Sizlere değerli bilgiler, beceriler ve yetenekler kazandırmak için büyük çaba göstermektedirler. Beş yıllık öğrencilik hayatınızda Sizlere tam anlamıyla-özellikle sosyal faaliyetleriniz için-mükemmel bir hizmet verdiğimizizi iddia etmek zordur. Ama fakültemizin imkanı elverdiği ölçüde Sizlere bu fırsatı yaratma arzusunda olduğumuzu belirtmek isteriz. Mesleğinize karşı göstereceğiniz heves, heyecan ve merak Sizlere güvence verecek ve başarılarınızın itici güçleri olacaktır. Mezuniyetten sonra mesleki bilginizi geliştirmeyi, yenilikleri öğrenmeyi kaçınılmaz bir görev olarak kabul etmelisiniz. Kültürünüz, hekimlik bilginiz ve dürüstlüğünüz oranında toplum içinde saygınlık kazanacağınızı unutmayınız.

Sayın davetliler, bu mutlu günümüze teşriflerinizden dolayı teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Hüseyin K. URMAN
Ankara Veteriner Fakültesi Dekanı

Sn. Rektör **Prof. Dr. Tarık SOMER**'in Konuşması

*Sayın Sayıştay başkanım,
Çok değerli davetliler.
Sayın Öğretim üyesi arkadaşlarım
ve sevgili öğrenciler.*

İlk Veteriner eğitimi Türkiye'de 1842 yılında yani bundan 144 sene önce başlamıştır. Fakültemizin bu günkü statüsünde büyük önem taşıyan bu olayın 144. yıldönümünü birlikte kutluyoruz. Bu törene davetimizi kabul buyurarak teşrif eden sayın davetlilerimize en içten teşekkürlerimi arz ederim.

Osmanlı devletinin ordusundaki hayvanların sağlığını korumak ve ihtiyacı karşılamak üzere 1842 de kurulan eğitim merkezinde 12 öğrenci bulunuyordu. Bu okul 1905 yılında tıbbiyeye bağlanmış, 1909 yılında tekrar müstakil hale gelmiş, 1921 de Baytar Mekteb-i Alisi adını almış, 1928 de zamanın Maarif vekâletine bağlanmıştır. 1933 te fakülte haline gelmiştir. Fakülte haline gelişinde o zaman alman profesörlerin büyük emeği vardır. Kuruluşunda, programının teşkilinde, laboratuvarlarının kurulmasında emekleri geçmiştir. Bu fakültenin önceleri 8 enstitü ile faaliyet gösterdiğini görüyoruz. 1948 de Ankara Üniversitesine bağlanmıştır. Bu suretle son 38 yıldan beri Ankara Üniversitesi içerisinde faaliyet göstermiştir. Kısa zamanda ilerlemiş yine 2. Dünya savaşından önce Türkiye'ye gelen alman profesörlerin ve mülteci profesörlerin yardımlarıyla da batı standartlarında kurulmuş bir fakülte olarak çok ilerlemiş, faaliyetlerini geliştirmiştir. Nitekim 1952 yılında 23 kürsü ile eğitim öğretim yapacak seviyeye ulaşmıştır. Benim istatistiklerim geçen Haziran ayına dayandığı için belki sayın dekanımızın biraz önce lutfettikleri bilgilerden bir kaç sayıyla farklı olabilecektir. Fakat benim elimdeki bilgilere göre halen fakültemizde 31 profesör, 21 doçent, 13 Yardımcı doçent, 59 Araştırma görevlisi, 3 uzman olmak üzere 127 akademisyen görevli bulunmaktadır. Öğrenci sayımız 1029'a yükselmiştir. İdari ve hizmetli personel sayımız fakülte içersinde 228

dir. Geçen yıl fakültemizin bütçesi 767 milyon Türk lirası idi. Eğer bu güne kadar yapılan yatırımları bunların amortismanını laboratuvarları vs. leri dikkate almaz, yalnız tahsis edilen bütçeyi öğrenci sayısına bölersek 745.000 Tl. çıkmaktadır. 1987 yılında bütçemiz 970 milyon Tl. sına çıkmıştır. Sene içerisinde hızlandırma fonundan da bir miktar para alacağımızı tahmin ediyorum. Bu suretle bu yıl bir veteriner öğrencisine sarfettiğimiz para 1 milyon Tl. sını aşacaktır.

Sevgili öğrencilerimizin fakir milletimizin bu büyük cömertliğini idrak edeceklerine ve buna layık olacaklarına inanıyorum.

İstanbul yolu üzerinde 35. km. deki çiftliğimizin bir an önce gelişmesi orta anadolunun hayvan sağlığını koruma, teşhis ve tedavide önemli bir merkez olarak fonksiyonunu yürütmesi için gayret sarfediyoruz. Üzülerek belirtmek isterimki bu güne kadar aldığımız tahsisat yeterli değil, şu ana kadar işçilerin lojmanlarını, hayvan barınaklarını, tavukçuluk tesislerini tamamlayabildik. Kuluçka makinaları monte edildi. Fakat daha pek çok eksliğimiz var. Umanım bulacağımız tahsisatlarla özellikle hızlandırma fonundan bu yıl beklediğimiz paralarla bu çiftliğin çabuk gelişmesini sağlayabileceğiz. Çünkü Orta Anadolu'da bu ve buna benzer pek çok merkezlere ihtiyacımız vardır. Ekonomimize sağlayacağı katkı büyüktür.

Bu güne kadar fakültemiz 4004 mezun verdi. Bunlardan yaklaşık 600 ü doktorasını alarak fakültemizden mezun oldu. Halen de sayın dekanımızın belirttikleri gibi 101 öğrencimiz doktora yapmaktadır. Biz bu yetiştirdiğimiz elemanlarla yalnız kendi fakültemizin öğretim üyesi ihtiyacını değil Türkiye'de kurulan 7 veteriner fakültesinin öğretim üyesi ihtiyacını karşılamaya çalıştık. Bunlar bildiğiniz gibi İstanbul, Bursa, Konya, Elazığ, Van ve Kars veteriner fakülteleridir. Kendi fakültemizin dışında tabii İstanbul Üniversitesine öğretim üyesi yardımı yapmadık, ama diğerlerine yaptık, halen de Van, Elazığ, Kars ve Bursa, Konya fakültelerinde öğretim üyelerimiz görev yapmaktadır. Mezunlarımızın büyük kısmı buralarda görev almışlardır. Bu suretle fakültemiz yalnız kendi kendisini ilerletmek, geliştirmek yanında diğer fakültelerimizin kurulması ve gelişmesi içinde büyük katkılarda bulunmuştur.

Sayın davetliler!

İnsan sağlığı, hastaneler, Tıp doktorları konusunda ilgimiz daha fazla olur. Bugün radyo ve televizyonda bu konulara daha fazla yer

verilir. Bu bir gerçektir. Fakat dağ başlarında mahrumiyet alanlarında görev yapan veteriner hekimlerimizi bu ölçüde maalesef dile getirmeyiz. Veteriner hekimlerimiz hayvan sağlığı ile uğraşır. Gıda kontrolünü yapar, bu suretle insan sağlığına büyük katkılarda bulunur ve bu faaliyetleriyle de milli gelirimiz artar. Buna rağmen bu değerler halkımız tarafından fazla bilinmez ve bu fedakar veteriner hekimlerimize layık oldukları değer verilmesinde maalesef kusurlu hareket ederiz. Sanıyorum ki bu bir haksızlık örneğidir. Nitekim minnet ve şükranla belirtmemiz gerekir ki Türkiye Cumhuriyeti döneminde Veteriner Hekimlerimizin çok büyük hizmetleri olmuştur. Salgın hastalıklarda, mesela şap, veba, tuberküloz, brusellozis, mastitis, çiçek ve şarbon gibi hastalıkların yayılmasını önlemek bunların husule getirdiği tahribatı asgariye indirmek için veteriner hekimlerimiz büyük bir fedakarlıkla çalışmış ve başarılar sağlamışlardır. Hayvan ırkının ıslahı, gıdanın muhafazası ve kontrolü, sun'i tohumlama, hayvan besleme ve aşı çalışmalarında yaptıkları çalışmalar hakikaten çok önemlidir. Eğer bunların her birini Türkiye'nin bütün sathına yaygın olarak düşünür ve bunların dünya standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiğini idrak edersek, bunu dikkate alırsak, bunlardan saydıklarımızdan her biri çok çok büyük problemlerdir. Çok büyük işlerdir. Nitekim tarım, orman ve köyişleri bakanlığımızın 1986 da yayınladığı bazı istatistik rakamları bunu açıkça göstermektedir. Sizleri sıkmadan bunlardan bir kaçını burada belirtmek istiyorum.

1986 yılının ilk 8 ayında sığır'ın sun'i tohumlanması konusu ele alınmış ve 4.418.000 hayvan üzerinde bu sun'i tohumlama yapılmıştır. 1987 projeksiyonunda bu rakam 660.000 sığır ve 70.000 koyun üzerinde tekrarlanacaktır. Biliyorsunuz 1986 yılında çocukların aşı kampanyası ele alındı. Büyük önem verildi, büyük paralar sarfedildi, propogandalar yapıldı, yurt çapında teşkilatlar kuruldu, 5 milyon çocuğu aşılama için büyük bir kampanyaya girildi. Bu kampanyayı başlatanlara da yürütenlere de Allah razı olsun diyoruz çok önemli bir konuydu. Fakat unutmayın ki 1986 nın ilk 9 ayında aşılanan hayvan sayısı 57 milyondur. İkisini mukayese ettiğiniz zamanda biraz önce bahsettiğim fedakarlık ve iş gücü kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Evet, bu arada 154 milyon doz aşı üretmişiz. 9.300 doz serum üretmişiz, 1.300.000 doz biyolojik madde üretmişiz ve veteriner alanında kullanılan bazı kimyevi maddelerden de 6.000 litre üretmişiz. Tuberkülozla mücadelede 1987 yılında 600.000 inek ve mandaya, Tuberkulin aşısı yapılması öngörülüyor. Ayrıca brusellozis aşısının 1986 da uygu-

lamasında 3 milyon seviyesine ulaşılmış ve bu program 2008 yılına kadar artan bir hızla devam edecek. Bunlar neyle gerçekleştiriliyor? Veteriner hekimlerimizin gayret ve çabalarıyla. Peki ekonomik yönden bize neler sağlıyor?

Çok büyük rakamlar var. Meselâ, yalnız brusellozis programının ülkemize sağlayacağı fayda 400 milyar TL. Eğer şap hastalığını tamamen ortadan kaldırılabirsek, bunun ülkemize sağlayacağı yarar maddi olarak, manevisini bir tarafa bırakalım 5 milyar TL. sının üzerinde her yıl. Bunun içindir ki her yıl Ankara Üniversitesi'nin Veteriner Fakültesi ile ilgili bütçesini savunurken bunları dile getiriyorum, diyorumki ne kadar verseniz azdır. Takviye edelim çünkü bu fakültemiz Türkiye için yararlıdır. Elzemdir. Faaliyetlerini arttırmamız gerektir. Araştırma ve uygulama faaliyetlerini ne kadar arttırsak, o kadar fayda sağlar, bu bir ölü yatırım değildir diyorum. Şunu da size parantez içinde belirtmek isterim. 3 Eylül 1986 tarihinde yürürlüğe giren kanun hükmünde kararname ile Ankara Üniversitesi'nin araştırma faaliyetleri büyük ölçüde desteklenmiş olmaktadır. Döner sermayeden en az % 20 bazı döner sermayelerin yeni katkılı olmayanların tamamı bizim araştırma fonumuzda toplanmaktadır. Bize artık fakültelerimizden araştırma projeleri geldiğinde bunları geri çevirmiyoruz. Mutlaka para tahsis ediyoruz. Bunun için Veteriner Fakültemizin bundan sonra ele alacağı araştırma projelerinin size hemen hemen tamamının destekleneceği hususunda bilhassa söz vermek isterim. Fakültemiz büyük bir basiret ve başarıyla yurt dışındaki bazı kuruluşlarla araştırma ortaklığı ve işbirliği sürdürmeyi başarmıştır. Meselâ Almanya'da Hannover Üniversitesi ile işbirliğimiz hakikaten iftihar edeceğimiz bir düzeydedir. Bu proje yıllarca sürdürdükten sonra geçen yıl sona ermişti. Taraflar görüştük. Süresini uzattık aynı hızla hatta artmış bir hızla şu anda devam etmektedir. Öğretim üyelerimiz Almanya'ya gidip yeni incelemeleri yerinde görüyorlar, uygulamaları görüyorlar, tatbikini seyreliyorlar veya üzerinde çalışıyorlar. Genç arkadaşlarımız Almanya'ya gidip orada doktora yapıyorlar, bu arada malzeme, alet ve cihaz yardımları da devam ediyor. Nitekim bundan 6 hafta kadar önce serum teşhisinde, tedavisinde kullanılan genellikle optik ve analitik cihazlardan oluşan bir laboratuvarı bize hediye ettiler, kuruldu ve faaliyete geçti, üniversitemizde. Aynı şekilde Edinburgh üniversitesiyle de çalışmalarımız devam ediyor. Onlarla da işbirliği anlaşmamızı daha geniş kapsamlı yapabilmek için gayret gösteriyoruz. Amacımız, bilimsel araştırmalarda dünya memleketlerinin gerisinde kalmamak. Sağlık

konusu uluslararası bir konudur. Dünya memleketleri en modern en yeni metodları uygularken bizim eski metotlarla iktifa etmemiz düşünülemez. Bu itibarla bizim dünya memleketlerinin standartları ile paralel yürümemiz ve bu tempoya ayak uydurmamız şarttır. Meselâ, son yıllarda üzerinde çok çalışılan bir konu embriyo transferidir. Sağlıklı bir anneden daha fazla yavru almayı hedef alan bu proje fakültemiz önem vermek zorundadır. Bu suretle ülkemizin verimi, üretimi artmış olacaktır. Bu konuda arkadaşlarımla bir kaç yıldan beri sürekli çalışmalar yaptığımı memnuniyetle öğreniyorum. Fakültemizin kuruluş ve gelişmesinde emeği geçen pek çok öğretim üyelerimiz olmuştur. İdari personelimiz olmuştur. Bunlara yine fakültemizin gelişmesi için cömertçe ellerini açan yabancı kuruluşlara işbirliği yapan üniversite ve araştırma kurumlarına bizim problemlerimizi, çabalarımızı anlayışla karşılayan devlet dairelerimize huzurlarınızda teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

Fakültemizin gelişmesinde katkıda bulunmuş akademik ve idari personelimizden bazıları şu anda aramızda bulunmuyorlar. Emekli olanlara hayat boyu sağlık ve mutluluklar dilerim. Aramızdan ebediyen ayrılmış olanlara Allah'tan rahmet niyaz ederim.

Sözlerime son verirken Fakültemizin nice 144 yıllara ulaşmasını temenni eder hepinize içten saygılarımı sunarım.

Prof.Dr. Ferruh DİNÇER'in Konuşması

“Ölümünün 50. Yıldönümünde Veteriner Hekim Mehmet Akif”

Türk Veteriner Hekimliğinin 144. yıldönümünü şerefliendiren
çok sayın konuklarımız,
değerli meslekdaşlarım,
ve sevgili öğrencilerim,

Benden önce konuşan Sayın Dekanın açıklamalarından sonra, bana göre Türk Veteriner Hekimliğini bir anlamda şeref doktorluğu payesi alacak kadar bilen, anlayan ve anlatan değerli Rektörümüzün konuşmalarından sonra, çok kıymetli konuklarımızın veciz açıklamalarından sonra ve sevgili öğrenci kardeşimin inançlı, bilinçli ve çok masum isteklerle dolu konuşmasından sonra konuşmanın güçlüğünü duyuyorum. Bunun yanında, daha da güç olan, bana verilen görevin tarihî ve aynı zamanda meslekî sorumluluğu içersinde bunun heyecanını duyuyorum. Bağışlamanızı dilerim, geçen zaman ve daralan zaman süresi içersinde sabırlarınızı istirham ederim.

Öğrenci arkadaşımın belirttiği gibi İnönü'nün veteriner hekimliği bir okyanus görmesi gibi Mehmet Akif de okyanuslar kadar büyük bir insan. Ben aciz, bırakın iç denizi, bir küçük ırmak dahi olamayan bir insan, nasıl olur da Mehmet Akif'i anlatabilirim? diye bunun aczi ve ıstırabı içersindeyim.

Değerli Konuklar,

Bilindiği gibi 27 Aralık 1986 günü vatan şairi, Millî şair, meslektaşımız, Mehmet Akif Ersoy'un ölümünün 50. yıldönümüdür.

Bu yıldönümü Kültür ve Turizm Bakanlığının muhteşem diyebileceğim, eksiksiz diyebileceğim, fevkalade anlamlı bir program çerçevesi içersinde bütün memlekette kutlanmaktadır.

Ankara Üniversitesi de 26 Aralıkta Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde bu kutlama töreni içerisinde yer almıştır. Fakültemizde de bu konuda bendenize biraz evvel arzettiğim ağır bir görev verilmiştir. Mehmet Akif'i neden anıyoruz? Neden Veteriner Hekimler olarak olayda biz de varız? Dahası var, her Türk insanından, her kurum ve kuruluştan daha önde neden bu görevde var olmalıyız?

Ancak bir sempozyumda işlenebilecek bu sorulara elimden geldiğince, 23 yıldır bu konuda çalışarak elde ettiğim belgelere dayanarak ve çok az kendimden katkı yaparak cevap vermeye çalışacağım.

Ben de Türk milletinin her ferdi gibi Akif'i okuma, yazma öğrenmeden, Onun adını duymadan, Onun eşsiz armağanı İstiklâl Marşı'mızın nağmelerinde, Onun hürriyet, vatan ve millet sevgisiyle dolu ruh aleminde fıskıran cevherin aydınlığında onu duymuş, sevmiştim.

Sonra lisede, Akif günlerinde, ona daha çok yaklaşma olanağını bulmuştum. Kader beni Akif'in meslektaşı yaptı ve de o mesleğin tarihçisi.

İşte bu noktada durmak ve bugün bu törende bana da bir konuşma yapma imkânı verenlere teşekkür etmek istiyorum. Çünkü bir meslek tarihçisi olarak Akif'i 50. yılında ve kendi yuvasında anmamak akademik hayatımın buruk acıları arasına onulmaz bir yenisini daha ekleyebilecekti. Meslektaşları tarafından ve yine meslek dergilerinde yazılanların dışında Mehmet Akif hakkında bugüne kadar yayımlanmış eserlerin hemen hemen tamamında, Onun veteriner hekimliğinden hayatıyla ilgili satırları içerisinde 3-5 kelime ile bahsedilerek yetinilmiştir.

Bu eserlerin tam bir bibliyografik künyesini maalesef sizlere sunmuyoruz. Ancak biraz evvel arzettiğim Kültür Bakanlığı'nın çalışmalarında Mehmet Akif Bibliyografyası çalışmaları vardır, zannediyorum, bu çalışma, yapılacak en büyük işlerden birisini teşkil edecektir. Bütün bu yayınlarda bilinmekte ve söylenmekte olan bir şey vardır ki, o da, hiç bir Türk şairi hakkında Akif kadar yazılmamıştır ve onun kadar konuşulmamıştır.

Eşref Edip'in "*Mehmet Akif'in Hayatı ve Eserleri*" adlı 2 ciltlik kitabının 1. cildinde 70 yazarın bu konudaki yazılarından ve 2. cildinde de kendisi hakkında ölümünden sonra yapılan anma törenlerindeki

konuşmalarından bahsedildiğini belirtmek bu konuda yazılanları tahmine yetebilecektir.

Ayrıca, izninizle, Onun hakkında, Onu metheden, Onu inceleyen bazı yazarlardan bahsetmek istiyorum. Cenap Şahabettin, Hasan Ali Yücel, Ercüment Ekrem, İbrahim Alâaddin, Orhan Seyfi, Turhan Tan, Peyami Safa, Hüseyin Cahit, Refik Ahmet, Yakup Kadri, Mazhar Osman, Fahrettin Kerim Gökay, Fethi Tevet, Ali Nahit Tarhan, Agah Sırrı, Fuat Köprülü, Behçet Kemal, Rıza Tevfik ve biraz evvel bahsettiğim Eşref Edip, Mithat Cemal, Emin Erişilgil ve Hasan Basri Çantay.

Mehmet Akif hakkında meslektaşlarımız da çok şeyler yazıp söylemişler. Bunların biri de kendisini şimdi saygıyla andığım Sayın Mehmet Turan Yazar'ın "*Veteriner Şairler*" adlı kitabında kendisi hakkında yazılanlardır. Sayın Yazar'ın "*Her yerde kolayca rastlanabilecek kronolojik bilgi yerine, şairimizi çok yakından tanıyan birini dinlemeyi umarım ki okuyucularım da tercih edeceklerdir*" ifadesine uyararak ben de size, Onu çok iyi dile getiren Emin Erişilgil'den birkaç pasajla aktarmak istiyorum. Sayın Erişilgil'e göre Mehmet Akif kadar birinin tam tersi, türlü türlü tanınan büyük bir aydına hemen hemen hiç rastlanmaz. Yine ona göre, bu Meşrutiyette de yeni dönemde de yani Cumhuriyet döneminde de böyleydi. Çok söylenmiş ve yazılmıştır. Safahat'ı okuyan herkesin bir inancı vardır ki, yine Erişilgil'e göre doğrusu da odur, Akif kadar Türkçeyi bozmadan aruz veznine onu intibak ettiren şairimiz yoktur. Doğrusu Yüksek Veteriner Okulunun memlekete hiç bir yararı olmasaydı da yalnız Akif mezun olsaydı yine iftihar hakkı olurdu. Ve elbet ben Veteriner olsaydım kendimi Mehmet Akif ile övünmeye daha haklı görürdüm diyor veteriner olmayan biri, Emin Erişilgil.

Akif'in yakın arkadaşı olan, Onunla Balıkesir'de Millî Mücadelede Ankara'da I. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bulunan ve Akif-name adlı eseri yazan Hasan Basri CANTAY'ın birçok yazarlara atfen verdiği bilgiler içersinde özellikle İbnül Emin'e atıfla verdiği bilgilerde şu ifade yer alır: "*Akif kendini ve anası ile kardeşini beslemek için kısa bir yol bulmaya mecbur oldu. Uzun müşavere, müzakere ettik. Mesleğine, meşrebine tamamiyle muhalif olduğu halde o sıralarda açılmış olan Halkalı Baytar Mektebi'ne girdi.*" Hasan Basri Cantay da biryerde, bu sözü aynen alır, ama tırnak içinde alır. Yani bu demektir ki bu benim yorumum değil. Yani, mesleğine, yapısına ters düşen bir

meslek olduğuna katılmadığını söylemek istemiştir ya da en azından ima etmek istemiştir. Bakın aynı eser içersinde Süleyman Nafiz ne diyor? *Akif'in yüksek tahsilinde aldığı fizik, kimya, biyoloji, zooloji, anatomi, fizyoloji gibi ilimler genç şairin vicdanındaki imana dokunmak bir yana onun medreseden aldığı imana katkıda bulunarak hayata atılmasına vesile oldu.* Esasen İbnül Emin de "mektepteki derslerden fırsat buldukça yazdığı şiirleri bize okur ya da gönderirdi" demekle, Mehmet Akif'in daha yüksek tahsil sıralarında, şairliğinin nasıl körlendiğini dile getirmek istenmiştir. Nitekim, Akif'in yakın dostu Sabri Sözen de Akif'in Veteriner Okulu'nda güzel şiirler yazdığını söylemektedir.

Mehmet Akif'in şairliğine veteriner hekimliğin etkisi üzerine meslektaşları ne söylemişlerdir?

İzninizle bu meslektaşların isimlerini vermeyeceğim, merak edenlere sonradan söyleyebilirim. *"Akif her biri uzun bir ömre sığmayan müspet İlimleri heyecanla takip etmemiş olsaydı ruhu yükselmez, kafası inkişaf etmezdi. Akif, irfanının temelini veterinerlik okulunda kurmuştur. Onun tetkik ve anlatma kabiliyeti o mektepte açılmıştır. Eğer Akif görevli gittiği Türk köylerinde at dolaştırmasaydı, Türk'ün yüksek cevherini, asıl özünü yerinde ve içinde tetkik etmeseydi ne bir İstiklâl Marşı yazabilir ne de Canakkale şiirini doğurabilirdi. O, Türkü özünden gördü, candan sevdi, duydu ve yazdı. Bu itibarla Veteriner Mehmet Akif, Şair Mehmet Akif'e yükseklik vasfını kazandıran bir varlık oldu. Bir başka meslektaşımız 1939'da Akif'in bu kadar geniş kabiliyetine ilminin büyük tesiri olduğunu, Akif'in yazılarındaki realitenin mesleğinin bir sembolü olduğunu ileri sürer. Yine 1939'da "Mehmet Akif'in Veteriner hekim oluşu Ona bir içtimaiyatçı vasfı kazandırmıştır."* diyor bir meslektaşımız.

Bir meslektaşımız da 1939'da: *Bütün cepheleriyle dünya ilminin engin ufuklarını yüksek veteriner okulunda idrak eden şair realiteyi bütün çıplaklığı ile meslekte görmüş, hayatın bütün sırlarını bu meslekte çözmüş, sanatın temel realizmini bu kaynaktan içmiş, bütün iman ve inancını seferber ettiği idealini bu çatı altında platforma koymuştur. Akif okulu bitirdikten sonra köylü ve halkla kafa kafaya ve ruh ruha geldi. Akif bu durum karşısında ruhunun derin entivüsyonu ile sanatının kökünü halkın ruhuna salmayı sezdi, gerçeği temel yaparak edebiyat tarihinde bir abide yarattı.*

Bir meslektaşımız da *Hayatın özünü, müspet ilimin ta kendisini ruhlara hakkettiren bir ilmi tahsil eden bir kimsenin yapabileceği başka bir şey yoktur*" der.

Akif için Veteriner Hekimlik nedir?

Rahmetli Şefik Kolaylı'ya önce veli, sonra hoca ve meslektaş ve nihayet arkadaş olan Akif, Mısır'dayken Kolaylı ile mektuplaşmış. Ondandır, memleket ve meslek konusunda yazmasını istemiştir. Mektupların aslı Akif Müzesindedir ve Hacettepe Kampüsü içersindedir, Tacettin Dergahı, eski adıyla. Bu mektupları görmek, okumak notlarını almak bendenize nasip oldu, 1970 yıllarında ve Akif'in sözlerini sizlere özetle aktarıyorum: *Meslekî gelişmeleri büyük bir memnuniyetle öğrenmiş bulunuyorum. Bu memleket hayvan varlığı ile bilgili ve mahir meslektaşlarla yükselmeye layıktır.*" Yine bir başka sefer kendisindeki insan ve tabiat sevgisinin "Baytar mektebi" sıralarında mayalanmaya başladığını yazmıştır.

Yakın dostu Edirne Mebusu Şerif AYKUT'un beyanı Akif'teki bu sevginin mesleğini icra ederken arttığının delilidir. Şerif Beyin atını alan Akif üstüne meşhur kıl heybeyi atarak köy köy gezerdi, köylerden topladığı binbir destanı içli ve duygulu gönlünden taşarak anlatırdı.

Yine Kolaylı'ya göre Akif mesleğini ve meslektaşlarını çok severdi. Her fırsatta onları sorar havadisleri ile yakından ilgilenirdi. Eskişehir Yunanlılara düşmeden önce oraya Kolaylı'ya uğradığında *"keşke memleketin şu buhranlı zamanlarında baytarlığımı unutmamış olsaydım da böyle atıl bir insan kalbi taşımasaydım"* diye teessür göstermiştir. Akif'in meslek aşkını, bilincini ve özlemine kendi kaleminden en güzel şekilde dile getiren Safahat'ındaki Köse İmam'la konuşmasıdır.

Şöyle der:

Keşke baytarlık edeydim

Yine et mümkünse

Yapamam

Belki yaparsın be

Unuttum be Köse.

Keşke zihnimde kalaymış ne kadar lazımmış

Beni dinlermişin evlat yine kabilse çalış.

Çünkü bir tecrübe etsen senin aklın da yatar.

Bize insan hekiminden daha lazım baytar.

Akif'in 1893'te mezuniyetinden 1913'te meslekten ve memuriyetinden istifasına kadar geçen 20 yılın bilgi, görgü ve tecrübeleri vardır bu satırlarda. Dahası da 65 yıl sonrasının sezisi, yani bugünkü Türkiye'nin, bugünkü dünyanın sorunları vardır bu satırlarda. Akif, ilmine, mesleğine inanç ve bağlılığını, meslektaşına sevgi ve saygısını 1908 yılında kurulan Türkiye'nin ilk Veteriner Cemiyetinde göstermiştir. Meşrutiyetin ilânından hemen sonra *Cemiyet-i İlmiye-i Baytariye* adıyla teşkil edilen bu derneğin kurucusu ve reisi, Türkiye'de ilk sivil Veteriner Okulunun ve sivil veteriner teşkilatının kurucusu olan, ilk meslekî dergiyi çıkaran Fakültemizde de bir dersaneye adını verdiğimiz bir meslek büyüğümüz Mehmet Ali Bey'dir. Cemiyetin 2. Reisi de Mehmet Akif'tir. Cemiyetin ikinci günkü toplantısında alınan bir kararla çıkarılmaya başlanan *Mecmua-i Fünun-u Baytariye*, Mehmet Akif ve onunla birlikte rahmetle andığımız Fazlı Faik Yeğil Hocamıza teslim edilmiştir. Dergi çıkıncaya kadar Fazlı Faik, Mehmet Akif'in yakın arkadaşı olan Samih Rıfat'ın "*İttifak*" adlı gazetesinde Veteriner Hekimlikle ilgili yazılar yazmak ve konuyu aydınlatmakla Mehmet Akif tarafından görevlendirilmiştir. Hatta Şefik Kolaylı'nın dediğine göre, bunların gazeteye gönderilmesinden önce tashihlerini bizzat Mehmet Akif yapmıştır.

Akif mesleğine, ilmine, meslektaşına böylesine sarılmışken meslektaşları ona ne verdi ?

Şefik Kolaylı, Ona, soğuk kış günlerinde paltosunu verdi. Vatan hasreti çekerken Mısır'a haberler gönderildi. Fazlı Faik, kendi deyişiyle, 33 yıllık dostluğunu verdi.

Meslektaşları ölümünden sonra Onu hiç unutmadan yıllarca andı, yazdı. Üniversite öğrencilerinin onun mezarı başında içtikleri anda katıldı. O zaman için toplanan 250 lira 15 kuruşu 5 Aralık 1938 günü mezarının yapılması için Üniversite gençliğine teslim etti. Ankara'da kendi öğrencileri her yıl törenler yaptı. Küçük fakat anlamlı broşürler yayınladı. Topladıkları parayla, Sayın Dekanın da belirttikleri gibi 1951 yılında bana göre de öyledir, Türkiye'nin ilk ve tek Akif anıtını yaptı. Bu arada meslektaşları ölümünün 20. yılında Mehmet Akif hakkında birşeyler yazıp söylerken, büyük Türk milleti de Onu unutmadı, Onun hakkında PTT Genel Müdürlüğü 3 seri pul çıkardı. Çok enteresandır, 1971 yılında bu 3 seri pul, dünyaca tanınmış Hoechst Firmasının *Mavi Kitap* diyebileceğimiz hekimlik ve veteriner hekimlikle ilgili olan ve bütün dünyaca bilinen ünlü periyodığında yer aldı.

Kendisinden, meslekî yönleriyle, edebî yönleriyle bahsedilerek yer aldı. Ve kimler arasında yer aldı? İzinizle birkaç isim saymak istiyorum. Nocard, Chauveau, Bruce, Hutyra, Jenner, Pasteur, Koch, Behring, Ehrlich, Ramon, Roux, Yersin, Cruz, Calmette gibi dünyanın en büyük ilim adamları yer aldı. Daha açık bir deyimle burada veteriner hekim olarak yer aldı. Uluslararası üne ulaşmış ve 1971 yılında yayınlanmış otorite kabul edilen bir dergide...

Akif'in dediği gibi, "*Rahmetle anılmak*" çok güzel bir şey. Bu arada, kendisi hakkında çok güzel şeyler yazan meslektaşlarımızdan biri yaklaşık 15 yıldır Akif'i hiç anmamamıza hayıflanarak hissiyatını dile getiriyor. "*Seni nasıl unuttur, hafıza-i beşerin nisyân illeti içine gömebiliriz? Büyük Akif. Ama unuttuk, bu illet meslek toplumumuzu sardı, meslek toplumumuz yaşantısının günlük çabası kadar, yarımın endişesi içinde. Bu uğraşından dolayı duyguları, düşünceleri ve anıları da karanlık gördüğü geleceğinin karanlıklarına karşıverdi. Seni bu patolojik ortamda istemiyerek ihmal ettik, bizi bağışla, hoş gör Büyük Akif.*"

Meslektaşımızın bütün bu üzüntülerine rağmen, Akif'in dediği gibi "*Rahmetle anılmak, ebediyet budur, amma sessiz yaşadın, kim beni nereden bilecektir.*" dizesindeki gibi, onu rahmetle andık. Belki sessiz fakat anlamlı andık, Yalnız meslek değil, tüm millet onu andı. Şüphesiz ki Akif'te bu yargısında, belki de tek olarak bu yargısında aldandı.

Efendim, ben biraz da iyi niyetli olmak istiyorum, bilhassa gençlerin, öğrencilerimizin yanında pek bedbin olmak istemiyorum. Çok açık bir şekilde geleceğe bakmak gereğine de inanıyorum. Deontoloji hocası olarak, kabul buyursanız, kendisini rahmetle andığım Veteriner tarihçimiz Muzaffer BERKMAN'ın Akif için bir yazısından alıntı yapmak istiyorum?

"*Büyüklerimizi tanımayanlar, onların hizmetlerini takdir etmeyenler onlara hürmet hissi beslemeyenler hiç kimseden hürmet bekleyemezler*". Ben Akif'in 50. ölüm yıldönümünde, Büyük Türk Milletinin Onu en iyi şekilde anacağı inancı içersindeyim. Veteriner Meslektaşları Onu ölümünün 50. yılında nasıl anarlar? Bunu bilemem. Ama ben aciz kulunuz, Onu yıllardır inceleyen bir meslektaşı olarak ve son birkaç ay içersinde de bu konuda biraz zaman harcamış bir insan olarak duygularımı şu satırlarla dile getirmek istiyorum:

"Ne büyük mutluluk seni anlamak / Yazıp söyleyip anmak. / Dönmek mi? Ne Mümkün / Enginliğinden Safahatın / Kim pay al-

maz ki okusa / Zenginliğinden Safahat'ın / Değil 50 yıl ölümünden /
Yüzyıllar geçse derim / Ne inancın sarsılır / Amacından yerinden /
Ne de acısı Milletin / O büyük kederinden / Ne bir yazan çıkabilir /
İstiklâl Marşımızı / Ne de yazdırtacak bir olay / Türk'ün gücüne karşı /
Rahat uyu Âkif / Özgür kalacak kavuştuğun bu vatan / Toprağında
ruhunla bütünleştikçe Vatan / Seni ebediyyen anlayacak / Hem yaşayan
hem de yatan / .

Bu naziz şiirimi ölümünün 50. yılı anısına Mehmet Akif'e armağan ediyorum.

Hepinizi sonsuz saygıyla selamlarım.

5. Sınıf Öğrencisi **Serdar ÇAKIROĞLU**'nun konuşması

Sayın Deylet Büyüklerim

Sayın hocalarım

Sayın konuklarımız ve sevgili arkadaşlarım.

Ülkemizde Veteriner hekimlik mesleği 144 yıldan bu yana bilimsel statüde yürütülerek hizmet vermektedir.

Ankara da ise fakültemiz açılışının 53. üncü yılını doldururken bu geleneksel konuşmada öğrenci arkadaşlarım adına sizlere seslenebildiğim için çok mutluyum.

Hekimlik nedir? Önce bunun tanımını yaparak konuşmamı sürdürmek istiyorum. Hekimlik sağlığın korunması hastalıkların engellenmesi tedavisi ve hafifletilmesiyle ilgilidir. Dünyada hekimlik ünvanına hak kazanmış ve buna layık 3 meslek dalı bulunmaktadır. Bunlar Veteriner hekimlik, beşeri hekimlik ve diş hekimliğidir. Veteriner hekimin görevi ise hayvan hastalıklarını tanımak bu hastalıkların ortaya çıkışını engellemek gerekli önlemleri almak hastalıkları tıbbi ve cerrahi müdahalelerle sağıtmak ve çevreye neden olduğu ekonomik kayıpları önlemektir. Fakat tüm bunlara rağmen öğrenmiş olduğumuza göre hekimlik ünvanımızın tarım orman ve köy işleri bakanlığınca kadrolarda yer almadığıdır.

Bu konunun yetkililerce ele alınıp tartışılmasıyla açıklığa kavuşacağına inanıyoruz. Eğer böyle bir durumun gerçekliği söz konusuysa diğer ülkelerde olduğu gibi yasal bir hakkımız olan hekimlik ünvanımızın kısa sürelerde kadrolarda yer almasıdır. Veteriner hekimlik mesleğinin asıl önemi onun koruyucu hekimlik alanındaki aktivitesi ile karşımıza çıkar. Şöyleki, hayvan sağlığının korunması demek zoonotik hastalıkların bir yerde eradikasyonu demektir.

Böylece kuduz başta olmak üzere hayvanlardan insanlara geçen hastalıklar kontrol altına alınabildiği gibi piyasada tüketilen hayvansal kökenli gıda maddelerinin kontrollerinin bizzat veteriner hekim tara-

fından yapılmasıyla da insanlarda gıda kaynaklı birçok hastalıklar asgarı düzeye inecektir. Ayrıca bugün dünyadaki birçok ülkeninde sorunu olan insanlığın yeterli düzeyde beslenebilmesi yani gerekli olan protein ihtiyacının karşılanabilmesi için hayvansal proteinler büyük bir önem arz etmektedir. Çünkü insan yaşamı için gerekli olan ve günde besinlerde en az 25 gr. hayvansal protein bulunması zorunludur. Fakat görüyoruz ki 76 milyon dolayındaki bir hayvan potansiyeline sahip ülkemizde kişi başına ancak 15 gr. lık protein tüketilmesi düşündürücüdür. Bu düşük tüketim düzeyinin yükseltilmesinde Veteriner hekimlere büyük görevler düştüğü inkar edilemez. Zaten bu büyük hayvan popülasyonunun sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi ve hayvansal ürün kayıplarının önlenmesi de ancak Veteriner hekimler tarafından mümkün olmaktadır. Konu bu aşamaya gelmişken ülkemizde izlenen hayvancılık politikasına da kısaca değinmek istiyorum.

Genel tarım kredileri içerisinde hayvancılığa ayrılan payın % 8-10 gibi çok düşük bir düzeyde olduğunu görmekteyiz. Bunun arttırarak desteklenmesi son yıllarda sürekli gerileme gösteren ilgili sektörleri yeniden canlanma imkanı verecektir. Hayvansal ürünlere de üreticinin alın terinin verilmesi yerinde bir uygulama olacaktır. Böylece üretici alın terinin karşılığını almanın verdiği teşvikle bu işe gereken önemi verecektir. Çünkü bugün 1 lt. suyun fiyatı neredeyse 1 lt. süt fiyatı kadardır.

Buna hayvancılık politikasındaki ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesindeki hatalı uygulamaların tipik bir örneğini oluşturmaktadır. Bugün gelişmiş Ülkelerde birçok meslek dalında olduğu gibi Veteriner hekimlik mesleğinde de daha iyi yaratıcı ve kaliteli hizmet verebilmek için bir branşta uzmanlaşmak artık yerleşmiş durumdadır. Yakın bir geçmişe kadar ülkemizde de etkili bir şekilde sürdürülen bu uygulama yüksek öğretim yasasıyla değişik bir biçime sokulmuştur. Mesleğimizin daha etkili bir hizmet verebilmesi için uzmanlık eğitim sistemimizin sağlık bakanlığı tarafından yürütülen uzmanlık örneği gibi olması en büyük arzumuzdur.

Veteriner hekim olarak mezun olan arkadaşlarımızın iş sahası nedir ve ne durumdadır? Ben içtenlikle inanıyorum ki veteriner hekimliğinin çalışma sahası oldukça geniştir. Kamu kuruluşlarında araştırma kurumlarında, akademik kuruluşlarda silahlı kuvvetlerde, endüstride özel sektörde serbest klinik çalışmada; suni tohumlama sektöründe ve yabancı ülkelerde olmak üzere çalışma sahası bulunmaktadır. Fakat burada veteriner hekim arkadaşlarımızın hak ettiklerini alarak çalış-

maları özellikle kamu sektörü dışındaki iş sahalarında veteriner hekim odalarına ve birliklerine düşen görev ve sorumlulukların yerine gerektiği bir şekilde getirilmesiyle mümkün olacaktır. Maalesef son yıllarda diğer meslek gruplarında tanık olduğumuz güçlü dayanışma örneklerinin veteriner hekimler arasında yok denecek kadar azalmış olduğunu vurgulamak istiyorum. Yakın geçmişte serbest veteriner hekimliği büyük bir atılım göstermiş olmakla beraber ülke hayvancılığının geliştirilmesinde koruyucu hekimlik hizmetlerinin götürülmesinde ve gıda kontrolünde kamu sektörünün etkinliği ve devletin desteği inkar edilemez. Ancak hızla bu yöndeki gereksinmelerin bu günkü veteriner hekim sayısı ile karşılanmasının da son derece zor olacağına inanmaktayız. Bu arada hızla artan veteriner hekim sayısı ile orantılı bir şekilde tarım orman ve köy işleri bakanlığının yeterli kadro artışlarının sağlanması bir yönde atılacak olan olumlu bir adım olacaktır. Fakültemizde gördüğümüz 5 yıllık eğitim ve öğretim süresince teorik bilgilerle donatılmamıza rağmen pratik imkanlarımızın yeterli bir düzeyde olmadığını üzülen söyleyebilirim. Halbuki fakülteden mezun olan genç veteriner hekim teorikte öğrendiğini pratiğiyle birleştirmek suretiyle sonuca gidecek ve başarı sağlayabilecektir.

İşte fakültedeki öğrenci sayısının fazla ve şehirleşme nedeniyle fakültemize gelen hayvan sayısının da az olmasından öğrenci arkadaşlar yeterince pratik yapma olanağı bulamamaktadırlar. Ayrıca derslerde yapılacak yeni düzenlemelerle her sınıfa yoğun klinik ders saatlerinin konması ve yerinde bir uygulama olacak ve bu saatlerde pratik yapma olanağının artırılması için gerekirse fakülte yönetimine deney hayvanlarının alınması yararlı bir girişim olacaktır. Hatta fakülte çiftliğimizde geniş imkanları ve gezici klinik uygulamaları öğrenciler için pratik yapmak amacıyla seferber edilebilir.

Kuşkusuz çağdaş bir eğitimin gerçekleşmesinde gerekli olan ders kitaplarımızın yeterli sayıda olması ve bu yayınların doyurucu olmaması öğrenci arkadaşlarımızın başarı durumunu olumsuz yönde etkilemektedir. Fakültemiz yemekhanesi 5 yıldan bu yana yetkililerin kontrolünde yiyeceklerle donatılarak öğrencilere daha iyi hizmet verebilecek duruma gelmiştir. Ancak yemek listesinin öğrenci arkadaşlarımızın fizyolojik gelişmesine ve günlük gereksinimini karşılayabilecek şekilde düzenlenmesini arzulamaktayız.

Fakültemizde ne yazık ki yeteri kadar sosyal ve sportif faaliyetlerin olmaması da önemli bir noktadır. Çünkü Üniversite öğrencisi

derslerin verdiği yorgunluğu ve stresi ancak bu faaliyetlerle üstünden atabilir, deşarj olabilir. Bunun için fakülte yönetimi elinde bulunan kaynakları öğrencinin doğal ihtiyacı olan bu faaliyetlere kanalize edip organizasyonu sağlaması bizleri sevindirecektir. Ayrıca her öğretim yılı sonunda bir yıllığın çıkarılması için fakülte yönetimimizin ve her öğrenci arkadaşımızın gerekli çabayı ve desteği göstermesi temennimizdir. Mezun olduktan sonra genç veteriner hekim arkadaşlarımızın mesleğimize yaraşır bir törenle diplomalarını almaları için fakülte yönetiminin desteği güzel ve yerinde bir girişim olacaktır.

Şöyleki meslek yaşantımıza bu şekilde uğurlanmamız bizler için anılarda yaşayacak anlamlı bir olay olacaktır. Bu törenin geleneksel hale getirilerek bu öğretim yılının sonundan itibaren başlatılması bizleri sevindirecektir.

Atatürk'ün yakın çalışma arkadaşı olan İsmet İnönü'nün Veteriner hekimliğin önemini belirten şu sözlerini aktarmak istiyorum: "Denebilirki insan hekimliği Veteriner hekimliğin yanında okyanusa karşı bir iç deniz gibidir." Böylece veteriner hekimliğin önemini vurgulamıştır.

Ayrıca bir konuya daha devam etmekte fayda görüyorum. 5 yıldan bu yana huzur ve güven ortamı içersinde öğrenimimizi sürdürerek bileğimize geçirdiğimiz altın bileziğimizi yani mesleğimizin değerini çok iyi biliyoruz. Bu değeri korumak istiyorsak ve o eski günlere yeniden dönmek istemiyorsak kazandığımız deneyimimizi ve bilincimizi hiç bir zaman kaybetmeyelim.

Huzur ve güven ortamımızı bozmak isteyenlere asla izin veremeyelim.

Konuşmamı yukarda değindiğim dileklerimizden gerçekleşeceği veteriner hekimler olarak mesleğimize deontolojik kurallar çerçevesinde aktif görevler yüklenerek sahip çıkmalıyız.

Bu dilekle saygılar sunar teşekkür ederim.

Batı Almanya Hannover Veteriner Yüksek Okulu ile Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi arasında mevcut bilimsel işbirliği çerçevesinde, Fakültemiz Patoloji Anabilim Dalında Immunpatoloji ve Biyokimya Bilim Dalında Radioimmunoassay laboratuvarları kurulmuştur.

Bu amaçla immunpatoloji laboratuvarına;

— Fraksiyon kollektör (FRAC-100-Pharmacia Fine Chemicals),

— Floresan mikroskop (Laborlux-D, Leitz),

— Fotometre (1101 M, Eppendorf),

— Dondurma mikrotomu (Reichert-Jung),

Radioimmunoassay laboratuvarına;

— Beta sıvı sintilasyon sayacı (1211-1212 Instrument Manual LKB),

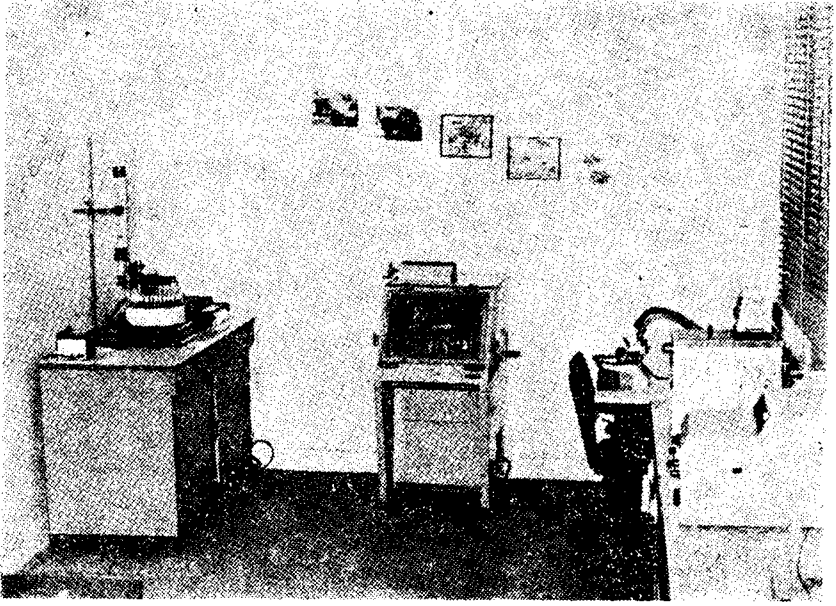
— Vakum sistemli etüv (Heraeus),

— Soğutmalı santrifüj-1000 rpm'c kadar (Heraeus),

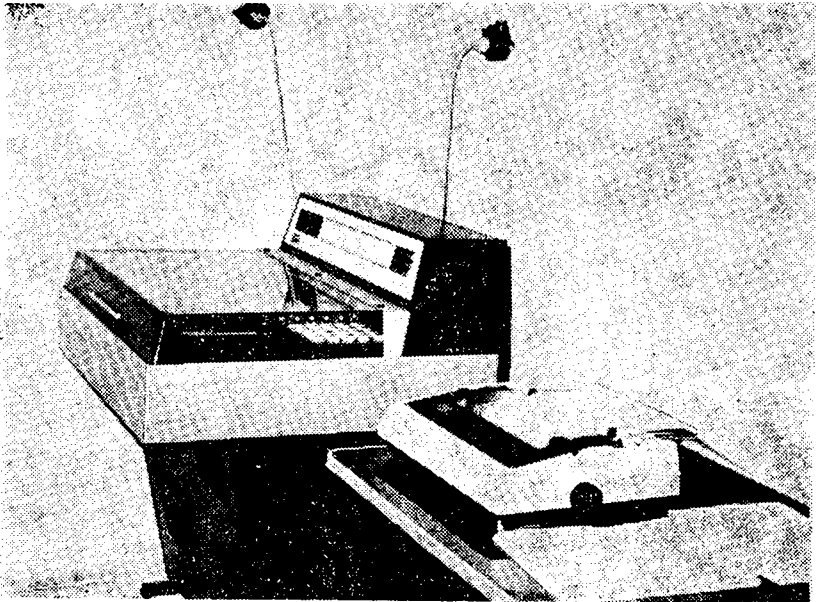
Alman Teknik Yardım Birliğinin (GTZ) maddi desteği ile sağlanmıştır.

Immunpatoloji laboratuvarında ülke hayvancılığında ekonomik kayıplara neden olan hastalıkların immunfluoresan yöntemiyle kısa zamanda ve sağlıklı teşhisi amaçlanmış ve immunfluoresan tekniğinde kullanılan konjugatların üretimine başlanmıştır. Bunun yanında halk sağlığında önemli yeri olan kuduz hastalığının teşhisi bu laboratuvarda yapılmaktadır.

Radioummunoassay (RIA) laboratuvarında, hayvan gelişmesini hızlandırmak amacıyla kullanılan ancak kanserojen ve hormonal yan etkileri olan diethylstilbestrol (DES)'un çeşitli biyolojik dokulardaki miktarlarının RIA yöntemiyle araştırılmasına başlanmıştır. Bu laboratuvar aynı zamanda farmakolojik ve reproduktif amaçlar için de kullanılabilir.

Immünpatojoloji laboratuvarı

Radioimmünoassay laboratuvarı